

Adana asariatika Müzesi, şehrin merkezi bir noktasında ve metruk bir rum kilisesi dahilinde teessüs etmiştir . İki tarafı sokak ve bahgesi divarla mahdut olan bina mustatıl şekilde bir sah kaplar . Uzun cephesi 17 buçuk, küçük cephesi 13 buçuk metrodur . Sakfı, karşılıklı dörder sütuna istinat eder . Ahiren tamir edildiği sırada pecereleri büyütülmüş ve bu suretle dahili binaya bol ziya girmesi temin olunmuştur . Cümle kapısının önünde ayrıca bir direkaltı vardır . Bahgesi oldukça geniş ve bir hayli taş asrı teşhirine elverişlidir . Binanın; şimal kısmında ve bahçenin boyunca kısmı tahtanisi kâgir ve depo ittihazına elverişli mahallerle kışfevkanisi, önü dehliz ve dört büyük odadan ibaret müstemilatı vardır . Bu odalardan ikisi Remazan oğlu kütüphanesi ittihaz olunmuştur ; Müzede ki tamirat henüz yeni hitam bulmuş olduğundan asarı mevcut tasnif edilmiş bir halde deyildir . Müzenin ihtiva ettiği asar şu suretle sınıflara ayrılabilir:

- 1-- Hitit asarı
- 2-- İslâmî asar
- 3-- Gayrı İslâmî eserler

Hitit devrine ait eserler, kabartma ve cesim taşlardan ibaret olup içlerinde nadide parçalar bulunmaktadır. Cümlesi kadim Cerablüs harabelerinden getirilmişlerdir. Ankara Müzesi için mürettep olan işbu eserlerin adedi onobulur .

İslâmî eserler, kitabe, mezartaşları ve istelaktitli direk başlıklarıyla aksamı mimariye parçalarıdır .

Gayrı İslâmî eserler umumiyetle romen devrine mensup heykel, büst, lahitler, baş, sütun başlıkları, sifüneler ve otel taşı gi-

bi eserler olup bizans devrine ait bir hayli aksamı mimarye meksuratı da bulunmaktadır . Bunların cümlesi Silefge ve havalisinde bulunan olan eserlerden ibarettir . Adana Müzesinin ancak uzak bir atide mahalli bir müze olabileceğine ihtimal verilebilir .

Müze kadrosu ve irsatkâr kontrol :

Müze kadrosu;otuz lira maaşlı bir müdür ile onbeş lira maaşlı bir muhafız ve otuz lira ücretli bir hade eden ibarettir .

Müzenin gesen senei maliye zarfındaki tahsisatı miktarı, 300 lirası vilayeti hususiyeden olmak üzere 2550 liraya baliğ olur . Bu paradan 500 lirası Cerablüsten Ankara Müzesine mürettep Hitit eserlerinin nakline hasr edilmiş olmasına göre mütebakı 2050 lirası Silefge kede ki eserlerin celbile beraber bilkumun eserlerin eski müzeden yeni müze binasına nakillerine sarf edilmiş olduğu görülür . Müze idaresi Yeni binaya bakı ettiği eserleri henüz tasnif edememiştir .Maahaza İstanbul-Müzesi Gerçi tasnifatın yapılabilmesi maddi fedakârlığa mütevakıf olduğu güphesizdir . Diğer taraftan ilmi bir tasnifin,aynı zamanda müzecilik esasatına vakıf anlayışlı ve enerjik bir müdür tarafından yapılması lazımdır . halbuki Adana Müzesini bu hususta kuvvetli bulmadığımı teessürle arz edebilirim. Maahaza İstanbul Müzesi müstesna olmak gartıyla müze müdürlerinin atikıyyat müntesiplerinden olmadıkları nazarı dikkate alınırsa , her vilayet müzesinin terakki ve inkişafatına müteallik hususatta müdürlerinin masruf olacak mesaisinin vekâleti celilece irgatkâr bir kontrole tabi tutulmaları lüzumu tezahür eder . Bu suretle hem müze müdürleri mütemadi bir faaliyete sevk edilmekle beraber,tahsisatını lüzumsuz yere sarf etmeyerek hakiki ve yapılması lazım ve megrut olanhususata sarf itmeleri temin edilmiş olur;ve hemde müzeler hakiki bir müessese geklini almış olur-

eseller olup bizans devrine ait bir hayli aksami mimariye meksurati

lar . aksi taktirde lafzı bir süs olmaktan öteye geçemezler .

Adana Müzesinin envanter defterleri :

Gerçi müze son günlerde yeni binasına geçmiştir. Fakat Konya Müzesinden daha yaşlı olan bu Müzenin hesap demirbag envanter gibi defterlerinin mehmel bir tarzda tutulduğunu ve muhaberat için dosya usulünün takip edilmediğini gördüm .

Cerablüsün Hitit eserleri :

Cerablüsten Ankara Müzesi için celbi mukarrer sıkleti tonlalara varan Hitit eserlerinin, Cerablüsten Adanaya getirilmesi ve bilahara Adanadan Ankaraya aldirılması, istasyonlarda tahmil ve tahliye ve gehre celbi gibi zait masrafları intağ etmektedir . Bu masraflı usul takip olunmayarak Bu sene zarfında Ankara Müzesine mürettep Cerablüs Hitit eserlerinin doğrudan doğruya ve bir masrafla Ankaraya getirilmeleri lazımdır . Aynı zamanda Ankara Müzesine girecek eserler için Adana müzesine müdürüne vazife ve seyahat tertibine de hacet yoktur . Bunların celp ve nakli Ankara Müzesinin mevcut iki müdüründen birine tahmil olunabilir .

Mevcut eserlerin tasnif keyfiveti :

Adana Müzesinin bütün eserleri kâmilen bahçeye konmuştur . Bina dahilinde ancak on,onbeş parça eser vardır . Halbuki bu eserlerle hem müze dahilini ve hemde bahçeyi süslemek kabildir . Bu münasebetle bahçeden bina dahiline gemesi icabeden lahit, heykel,mezbah gibi eserlerden mürekkep bir kolleksiyon tefrik ile yerlerini bir krokiyle tespit ettim;aynı zamanda müze müdürü, bunların ne yolda teğhir idilecek-

leri hakkında da kâfi derecede tenvir edilmigtir . Yeni sene tahsisatının gönderildiğini müteakıp tasnifatın azami iki ay zarfında bitirilmesi ve Müzenin ziyaretçilere açılması için müze müdürüne tebligat yapılması lazımgelir kanaatindeyim .

Kuyudat :

Envanter defterinin yeni baştan usulü vecihle yani mahallî mevritleriyle eşkâl ve ebadile beraber evsafı mûmeyyizesini havi olan nehayet üç ay zarfında vücuda getirilmesi ve bir suretinin de vekâleti celileye gönderilmesi zımında Müze müdüriyetine tebligat yapılması .

Müdür ile muhafız

Adanaya muvasalat ettiğim günler müdür orada bulunmeyerdu Silefeden celbi mukarrer bir heykel için orada bulunmuyordu . Muhafızdan, her müzenin her hangi bir işi için sordığım suallere (malumatım yok, müdür bey bilir efendim) cevabını aldım . Müdürün Silefedenavdetinde bu hususta yaptığım tetkikat, müdürün her işi başla bagına yapmak isteyerek muhafızı az ve çok teşriki mesaiden hariç bırakmış olduğu kanaatini verdi . Muhafız, bir sene zarfında müzeye ne miktar tahsisat geldiğini, venekadarı sarf edildiğini bilmeyordu . Halbuki muhafızlar , zaten kadrosu iki kişiden ibaret olan bu müesseseler için müdürlerin sol eli dîrektir . Aynı zamanda mükeffel de olduklarından idarî işlerde muhafızların yabancı tutulmaları muvafık olan Binaenaley, bir talimatname ile müdür ve muhafızlık vazifeleri tespit olunmalıdır; aksi taktirde muhafızlar, müzelerin bir gardiyanı mesabesinde kalırlar. Vilayetler müzeleri için vekâleti celilece her birinin

hususî ve istisnâî vaziyetleri nazarı dikkate alınarak birer talimatname vücuda getirilmesinin muvafık olacağını tazimatımla arz eylerim efendim . Müfettiş

Hülasa :

Yeni Müze ve muhteviyatı
Müze kadrosu
928 tahsisatı
Envanter defterleri
Cerahîs Hitit eserleri
Tasnifatın iki ay zarfında bitirilerek müzenin açılması
Kuyudatın üç ay zarfında bitirilmesi
Müdür ile muhafızlık vazifelerinin talimatname ile tespi

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0300302